

Motion till riksdagen 2021/22:4278

av Fredrik Christensson m.fl. (C)

med anledning av skr. 2021/22:39 Riksrevisionens rapport om Pisaundersökningen 2018

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma med en analys av hur förtroendet för Pisastudien kan återupprättas och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Centerpartiet har följt ärendet kring Pismätningarna noggrant. Vi kan konstatera att i Riksrevisionens rapport om Pisaundersökningen 2018 återfinns kraftig kritik mot såväl Skolverkets utförande av undersökningen som OECD:s granskning och regeringens agerande efter att brister framkommit. Riksrevisionen påvisar bl.a. att

- den höga andelen exkluderade elever i Pisaundersökningen 2018 inte kan förklaras av ett ökat antal nyanlända elever
- Skolverket har brustit i arbetet med att följa upp exkluderingar och bortfall
- kritik mot OECD:s rapport
- att regeringen inte har fullföljt sitt uppföljningsansvar.

Grunden för svensk skola är att alla elever har rätt till en bra utbildning, oavsett var i landet en bor, vilken bakgrund en har eller om en är flicka eller pojke. Ändå ser vi att föräldrars utbildningsnivå har för stor betydelse för elevers resultat samtidigt som alltför många elever halkar efter och inte går ut grundskolan med fullständiga betyg. Det är en av våra absolut största samhällsutmaningar, som påverkar den enskilda individens möjlighet till självförsörjning.

Det är viktigt att svensk skola går att lita på, för att elever ska få kunskaper som lägger grunden inför framtiden och står sig starka i den globala konkurrensen. Internationella kunskapsmätningar såsom Pisa, Pirls och Timss fyller en viktig funktion för att

läsa kunskapsutvecklingen över tid. Det är centralt att resultaten för 15-åringarna som deltar i Pisa är representativa för landets 15-åringar som helhet. Eleverna måste därför kunna lita på att resultaten är rättvisande.

Riksrevisionens bedömning är att för många elever exkluderades i Pisa 2018. Centerpartiet delar bedömningen. Det gör att resultatet från mätningen inte är helt tillförlitligt, vilket är högst beklagligt. Trots den skarpa och tydliga kritiken är regeringen ytterst vag i sitt svar om huruvida en exkludering av elever har skett eller inte. Vi menar att kritiken behöver tas på största allvar.

Riksrevisionens granskning visar att Skolverket kan göra mer för att säkerställa att deltagande skolor följer OECD:s riktlinjer. Därför är det bra att Skolverket har redovisat förslag på hur myndigheten kommer att agera för att säkerställa ett högt deltagande i Pisa 2022. Det är välkommet att Skolverket höjer ambitionen exempelvis för en ökad svarsfrekvens och planerar att ge skolorna mer stöd, vilket också Riksrevisionen påtalat brister kring.

Brister i utförande hos såväl Skolverket som OECD har ytterligare förstärkts av att regeringen inte fullföljt sitt uppföljningsansvar. Förtroendet för det svenska skolväsendet likväl som för myndigheter är generellt stort och det är ett förtroende som vi från politikens sida har ett ansvar att leva upp till och fortsatt stärka. Centerpartiet kan konstatera att agerande från såväl Skolverket och OECD som regeringen tillfälligt har naggat förtroendet för det svenska skolväsendet. Det är högst beklagligt. Centerpartiet anser att det är upp till regeringen som uppföljningsansvarig att säkerställa att inte detta lägger en skugga över det fantastiska arbete som skolpersonal och elever gör var dag för att nå kunskapsmålen.

Centerpartiet har tidigare motionerat om att vi vill se egna nationella kunskapsmätningar, så att vi bättre kan följa utvecklingen i svensk skola över tid och inte bara behöva förlita oss på internationella mätningar. Det är fortsatt vår hållning. Samtidigt är det centralt att de internationella mätningar som görs är tillförlitliga. Regeringen har nu utöver riksrevisionsrapporten även fått Skolverkets redovisade förslag på hur myndigheten kommer att agera för att säkerställa ett högt deltagande i Pisa 2022. För att säkerställa att tilliten till Pisastudien återupprättas är det därför angeläget att regeringen agerar och återkommer till riksdagen med en analys om hur förtroendet för Pisastudien kan återupprättas. Detta bör ges regeringen till känna.

Fredrik Christensson (C)

Niels Paarup-Petersen (C)

Ulrika Heie (C)